

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Ciència política i gestió pública	OT	3	2
2500259 Ciència política i gestió pública	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Marc Guinjoan Cesena

Correu electrònic: Marc.GuinjoanC@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Els estudiants haurien d'haver cursat les assignatures obligatòries Metodologia de l'Anàlisi Polític i Comportament Polític.

Objectius

L'objectiu d'aquesta assignatura és proporcionar als estudiants les eines teòriques i pràctiques per analitzar els processos electorals i els diversos elements i actors que hi participen: els sistemes electorals, les campanyes, els candidats i els electors.

Es tracta d'una continuació natural de l'assignatura 'Comportament polític' de tercer curs, en la que es presenta l'estat actual de la recerca en comportament electoral combinada amb una vessant més aplicada d'anàlisi i estratègia electoral.

Competències

Ciència política i gestió pública

- Analitzar el comportament dels actors polítics, tant individuals com col·lectius (partits, grups de pressió, moviments socials, etc.)
- Analitzar els processos electorals, incloent-hi campanyes, estratègies electorals dels partits, escenaris polítics i anàlisi i interpretació dels resultats electorals.
- Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
- Demostrar que comprèn el comportament ciutadà i els valors democràtics, en particular en casos concrets de l'esfera interna i internacional
- Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
- Dissenyar tècniques per a la recollida de dades, coordinar el tractament de la informació i aplicar rigorosament mètodes de verificació d'hipòtesis.
- Emprar les diferents aportacions teòriques sobre actors i xarxes d'actors, així com les característiques de l'acció col·lectiva
- Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Identificar els principals actors del sistema polític, examinar les seves interaccions i avaluar el seu comportament en el seu entorn i en el sistema polític, des d'una perspectiva teòrica i aplicada

- Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
- Identificar i diferenciar el funcionament dels sistemes electorals
- Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
- Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
- Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
- Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.
- Treballar autònomament.
- Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
- Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar el comportament dels actors polítics, tant individuals com col·lectius (partits, grups de pressió, moviments socials, etc.)
2. Analitzar el processos electorals, incloent campanyes, estratègies electorals dels partits, escenaris polítics i l'anàlisi i interpretació dels resultats electorals
3. Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
4. Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
5. Dissenyar tècniques per a la recollida de dades, coordinar el tractament de la informació i aplicar rigorosament mètodes de verificació d'hipòtesis.
6. Emprar les diferents aportacions teòriques sobre actors i xarxes d'actors, així com les característiques de l'acció col·lectiva
7. Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
8. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
9. Identificar els principals actors del sistema polític, examinar les seves interaccions i avaluar el seu comportament en el seu entorn i en el sistema polític, des d'una perspectiva teòrica i aplicada
10. Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
11. Identificar i diferenciar el funcionament dels sistemes electorals
12. Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
13. Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
14. Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
15. Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.
16. Treballar autònomament.
17. Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
18. Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Continguts

1. Breu repàs comportament

- 1.1. Introducció
- 1.2. El model sociològic
- 1.3. El model psico-social
- 1.4. El model racional

2. El vot econòmic

- 2.1. Definició
- 2.2. Tipologia

1. Egotròpic vs sociotròpic
2. Prospectiu vs restrospectiu

2.3. Evidència empírica: què sabem del vot econòmic?

2.4. Partidisme, ideologia i vot econòmic

2.5. Percepcions subjectives vs condicions objectives

2.6. Relació preferències - percepcions

2.7. Vot econòmic i atribució de responsabilitats

1. Vot econòmic i globalització
2. Vot econòmic i democràcies de consens
3. Vot econòmic en sistemes multinivell

3. El paper dels líders. Líders i partits

3.1. Com i per què haurien d'importar els líders en el vot?

3.2. Alguns exemples del cas espanyol

3.3. Factors que poden influir en el pes electoral dels líders

3.4. Les eleccions de segon ordre

3.5. Els candidats locals

4. Les enquestes i els experiments

4.1. Dades individuals vs agregades

4.2. Per què fallen les enquestes?

1. Problemes de mostreig
2. La no-resposta a les enquestes
3. Desitjabilitat social: L'ocultació del vot i de l'abstenció
4. Els indecisos i els 'late-decidors'
5. Precisió estadística

4.3. La 'cuina' de les enquestes

4.4. Els experiments

1. Què són?
2. Lògica experimental vs lògica observacional
3. Causalitat, endogeneïtat i relacions espúries
4. Tipus d'experiments

5. Campanyes electorals

5.1. Evolució històrica de les campanyes

5.2. Organització i execució de les campanyes contemporànies

1. El paper dels partits
2. El paper d'Internet

5.3. El finançament de les campanyes: públic o privat?

5.4. Les campanyes negatives

5.5. Campanyes macro i micro

5.6. Importen, les campanyes?

5.7. Conseqüències de les campanyes

6. Sistemes electoral: l'impacte de les institucions

6.1. Components dels sistemes electorals

1. La magnitud del districte
2. Fórmula electoral
3. Llindar electoral legal
4. Forma del vot

6.2. Les famílies dels sistemes electorals

1. Sistemes majoritaris
2. Sistemes mixtos
3. Sistemes proporcionals

6.3. Les conseqüències dels sistemes electorals

1. En la representació
2. En la fragmentació del sistema de partits
3. Sobre la governabilitat

6.4. L'endogeneïtat dels sistemes electorals

7. L'abstenció

7.1. Factors explicatius: individuals

7.2. Factors explicatius: agregats

7.3. Desigualtats en participació i desigualtat política

7.4. És racional votar?

7.5. L'abstenció al model espacial: indiferència o alienació

7.6. El vot obligatori

8. Les institucions i el control de la corrupció

8.1. Corrupció: definició i conseqüències

8.2. Evidència de limitat càstig electoral

8.3. Explicacions del limitat càstig electoral

1. Partidisme
2. Clientelisme
3. Informació
4. Intercanvi implícit
5. Credibilitat de la informació
6. Cinisme

8.4. Estratègies de mobilització electoral

1. Mobilització simbòlica
2. Mobilització programàtica
3. Mobilització clientelar

8.5. Què és el clientelisme?

1. Factors explicatius
2. Com funciona el clientelisme?
3. A qui compren els partits?
4. Conseqüències del clientelisme

9. Issue voting i models espacials

9.1. El vot per temes

1. Temes de posició: lògica espacial
2. Temes de consens (valence issues)
3. Propietat dels temes (issue ownership)
4. Rellevància dels temes (saliency)

9.2. Models espacials

1. Les preferències unimodals i no unimodals
  1. El teorema del votant medià
  2. Assumpcions del model espacial
  3. Aplicacions del model espacial
  4. Multidimensionalitat

10. Gènere i política

10.1. Introducció

10.2. Participació política i gènere

1. Per què les dones participen menys
2. Formes de participació i gènere
3. Ideologia i gènere
4. Conseqüències del 'gender gap'

10.3. La representació femenina

1. Dones i sistema electoral
2. Quotes de gènere

11. Comportament electoral en sistemes multinivel

11.1. El model d'eleccions de segon ordre

1. Les eleccions europees
2. Les eleccions regionals

11.2. L'abstenció diferencial

11.3. El vot dual

11.4. Implicacions de l'abstenció diferencial i el vot dual

12. Velles i noves clivelles

12.1. Repàs teoria dels cleavages

12.2. El vot de classe

1. Què és?
2. Per què hauria d'importar la classe social en el vot?
3. Ha desaparegut el vot de classe?
4. Treballadors que voten a la dreta, classes mitjanes que voten a l'esquerra. Nous temes i nova política
5. Una nova estructura social? Precarietat laboral i vot de classe

12.3. El vot religiós

12.4. Identitat nacional / ètnica i vot

12.5. Cleavages endògens?

Metodologia

Les **classes de teoria** tindran lloc tots els dilluns

Les **classes de pràctiques** tindran lloc tots els dimecres. Aquestes estaran dividides en tres tipus d'activitats:

- Elaboració d'un article acadèmic en grup. Inclou 5 sessions de tutoria personalitzades amb el professor de l'assignatura per avaluar l'evolució del treball i orientar-lo acadèmicament.
- Eines per a la recollida i anàlisi de dades electorals: 3 sessions de pràctiques davant d'ordinador
- Discussió de textos: 3 sessions en què els estudiants hauran hagut de llegir un o diversos text previs a la classe, on es discutirà i es comentarà críticament.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Supervisades			
Exercicis pràctics a classe	0	0	3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Supervisió d'article acadèmica amb el tutor (5 sessions de 20 minuts)	0	0	3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Tipus: Autònomes			
Preparació i redacció d'article acadèmic	0	0	3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18

Avaluació

Examen final (40%) *

Treball final de l'assignatura (30%) *

Dividit entre:

- Document entregat (25%)
- Assistència i avaluació seminari (5%)

El document s'haurà d'entregar com a molt tard el dia de l'examen de l'assignatura. No entregar el treball abans de l'examen no donarà dret a realitzar-lo.

Pràctiques a classe (30%)

Dividit entre:

- Entrega de 3 pràctiques (15%)
- Lectura i discussió de 3 textos (15%)

Participació a classe (+5%)

L'assistència i la participació a classe pot arribar a sumar fins a 0.5 punts addicionals sobre el total de l'assignatura.

* Per aprovar l'assignatura s'ha d'haver obtingut almenys un 3/10 a l'examen final i al treball final.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen final	40%	50	2	1, 2, 6, 9, 11
Pràctiques a classe	30%	50	2	1, 2, 6, 9, 11
Treball final de l'assignatura	30%	50	2	3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18

Bibliografia

Bosch, Agustí. 2001. "La economía y las elecciones del 25N". Cataluña en la encrucijada, Toni Rodon i Lluís Orriols (Eds.), pp 125-136. Barcelona: Marcial Pons.

Lipset & Rokkan. 1992. "Estructuras de división, sistemas de partidos y alineamientos electorales". A Diez textos básicos de ciencia política. Albert Batlle i Rubio (ed), págs. 231-273.

Manjoo, Farhaad. 2008. "Texts you can believe in". The New York Times, 27 octubre.

Riba, Clara. 2000. "Voto Dual Y Abstención Diferencial. Un Estudio Sobre El Comportamiento Electoral En Cataluña." Revista Española de Investigaciones Sociológicas 91: 59-88.

Rose-Ackerman, Susan. 2008. "Corrupció política i reforma en sistemes democràtics: perspectives teòriques". A Corruption and Clientelism, Junichi Kawata (Ed.), pp 61-81 Kyoto: Minerva Ltd.

Riera, Pedro. 2009. L'evolució Del Vot Dual a Catalunya. Institut de Ciències Polítiques i Socials, Working paper 278.

Verge, Tània. 2012. "Les quotes: són necessàries". Revista Interdisciplinar de Estudios de Género 2: 21-31.